

ESO, SANAYİCİLERİ FUARDA BULUŞTURUYOR

Eskişehir Sanayi Odası (ESO) 'Gelin tanış olalım' başlığı altında üyelerini bir araya getiriyor. Bu kapsamda ESO üyesi sanayiciler, Meslek Grupları Firma ve Ürün Tanıtım Fuarları'nda üç ay boyunca bir araya gelecek. ESO Hizmet Binası'nda Eylül 2018 tarihinde başlayacak fuarlarda odanın 16 meslek komitesi üyesi sanayiciler farklı gün ve tarihlerde bir araya gelecekler. ESO Meslek Grupları Firma ve Ürün Tanıtım Fuarları kapsamında fuara

katılan her firmaya ESO tarafından 10 ila 12 metre kare fuar alanı tahsis edilecek. Ayrıca İstanbul, Ankara ve bölge şehirlerden ilgili firmalarda fuarlara davet edilerek işbirliklerinin oluşmasına zemin hazırlanacak. Fuarların sanayicilerin ne ürettiğini öğrenmesi açısından önemli olduğunu belirten ESO Başkanı Celalettin Kesikbaş, "Önceliğimiz firmalarımızın birbirini ile iletişim ve işbirliğini arttırmak" dedi. ESKİŞEHİR/DÜNYA

Celalettin Kesikbaş, firmaların birbirini iletişimlerini arttırmak istediklerini söyledi.

KARACABEY'DE 'ULUSLARARASI LEYLEK FESTİVALİ' ÇOŞKUSU BAŞLIYOR

Avrupa Leylek Köyleri Birliği'ne üye olarak, Türkiye'nin bu alanda uluslararası arenadaki tek temsilcisi olma başarısını gösteren Karacabey, bu yıl 14'üncü Uluslararası Leylek Festivali'ne ev sahipliği yapacak. 30 Haziran-1 Temmuz tarihlerinde Karacabey'e bağlı Eskişehir Mahallesi'nde gerçekleştirilecek festivalde, halk oyunları gösterileri,

yarışmalar, yüz boyama etkinlikleri, 3D film gösterileri, fener alayı ve konserlerle ziyaretçilerin gözde tekne turları, leylek korusu ve Eda-Metin Özlüki konseri yer alacak. Karacabey Belediye Başkanı Ali Özkan, Karacabey'in, bitkive hayvan türleriyle "Hayvan Dostu Kent Karacabey" unvanını gururla taşıdığı ifade etti. BURSA/DÜNYA

Karacabey, 30 Haziran-1 Temmuz tarihleri arasında, Uluslararası Leylek Festivali'ne ev sahipliği yapacak.

Seçim sonrası sıkıntılı

Seçim gerginliği bir süre için bitti. Bir süre için diyorum çünkü ufukta yerel yönetim seçimleri var. Mart 2019'da yapılacak olan bu seçimler genel seçimde olduğu kadar belirsizlik ve gerilim yaratmayacak ama yine de tansiyonun görece yüksek olduğu bir süreçten geçeceğiz. Olağan koşullarda olsa böyle bir süreç bizi çok etkilemeyebilir ama bu defa durum farklı. Fark Türkiye ekonomisinin içinde bulunduğu koşullardan kaynaklanıyor. Ekonominin ufku sıkıntılı görünüyor. Üstelik söz konusu sıkıntılar "Bugün önem alırsız, haftaya sorunları çözeriz" türünden sorunlar değil. Bir süredir gündemde olan ve seçim nedeniyle gölgede kalmış ve yoğunlaşmış olan iktisadi sorunların aşılması için hemen harekete geçilmesi gerekiyor.

Bugün başımızı ağrıtan sorunlar salt içeriden kaynaklanıyor olsa hem taşınması hem de çözülmesi biraz daha kolay olabilir. Oysa yaşadığımız zaman diliminde kendi ekonomimizin ürettiği sorunları yanı sıra dışarıdan bize sarkan sorunlar ve tehditler de var. Yakın çevremizde uzun zamandır süregelen

berksoy@pirireis.edu.tr

jeopolitik sorunlar ve sıcak çatışmaları kast etmiyorum. Siyasi ve iktisadi maliyetleri olan bu sorunlar uzun zamandır zaten var. Bunun dışında yeni gelişen ve doğrudan ekonomimizi tehdit eden bir dizi sorun var. ABD Merkez Bankası'nın (FED) yeni başlayan ve gittikçe yoğunlaşacak olan bir parasal sıkılaştırma girişimi bunlardan birisi. Koşullar normal olsa bu bizi fazla ilgilendirmeyebilir. Ama uzun süren bir parasal gevşeklik döneminden sonra politikamın bu yönde dönmüş olması başta bizim için sıcak para bağımlılığı haline gelmiş olan ülkeler olmak üzere herkesi sıkıştırarak. Parasal sıkılaştırma beklentileri baskı altına alacak, riskleri arttıracak. Döviz kuruları yükselcek, faizler artacak ve ekonomi huz kesecek. Bu sürecin ilk adımları söz konusu fiyatlarda artan oynaklık olarak yaşanmaya başladı bile. FED'in faiz arttırması kısa süre-

de sonlanacak bir gelişme değil. Bunun bize yansımaları da böyle olacak. ABD'nin para politikasındaki bu tersine dönüş görece uzun bir süre iktisat politikası uygulamalarımızı sıkıltılayacak ve bize sıkıntı verecek.

Dünyadan bize yansıyan ve olumsuzluk taşıyan gelişmeler salt parasal sıkılaştırma sınırlı değil. Yeni ve taze olan bir sorun daha geldi gündeme. Bunda da ABD başı çeyi. Başkan Trump mevcut uluslararası ticaret düzeninin ABD aleyhine sonuçlar ürettiği görüşünden hareketle küresel ticarete müdahale etmeye, kendi ithalata tahditler koymaya, var olan vergileri yükseltmeye başladı. 'Trump'ın eliyle kendi ticareti daraltılacak olan ülkelerin elleri de armut toplamadı tabii. Onlar da bu uygulamaya aynen karşılık gümrük vergilerini arttırdılar. Böylece "ticaret savası" denilen bir uygulamamın ilk adımları atılmış oldu. Az sayıda ülkede gözlenen çok yönlü bir girişim bu. Ama sonuçta yaratılacak olan etki dinamizmin hızla gelişip, küresel ölçekte yaygınlaşması olasıdır. İktisadi etkile-

ri itibarıyla bu uygulamanın iki yönü olduğu söylenebilir. Bunlar ithal vergilerindeki yükselmenin fiyatlar ve miktarlar üzerindeki etkisidir. Vergileme fiyatları yükseltmek, vergilemenin taşıdığı koruma etkisi ise üretim miktarlarını azaltacaktır. Enflasyon ve durgunluk yaratma potansiyeli taşıyan bir gelişmedir bu. Ticaret savaşlarının yayılmasıyla bağlı olarak dünya ekonomisinde enflasyon baskısı artarken, durgunluğun derinleştiği bir dinamik gelişecektir. Stagflasyon dediğimiz türde bir krizdir bu.

Bir yandan parasal sıkılaştırılmayı bir yandan da ticaret savaşlarının dünya ekonomisinin iki önemli kırılganlığı olarak değerlendirilmeye başlandı. Tersine bulaşıcılık dozu yüksek, ciddi kriz üretebilecek kırılganlık noktaları bunlar. Dolayısıyla özel bir ilgiyle, doğru yönetimleri gerekir. Henüz yeni bir süreç süredir çıkmış, kendi kırılganlık dozu yükselmiş olan Türkiye ekonomisi açısından bu gereklilik daha da yüksektir. Seçim sonrasında ekonomi politikaları yeniden kurgulanırken bunun mutlaka dikkate alınması gerekir diye düşünüyorum.

PORTFÖY YÖNETİMİ SEKTÖRÜ - REEL SEKTÖR BULUŞMALARI'NDAN

"Şirketler doğru borçlanma modellerine yönelmeli"

Bloomberg Genel Yayın Yönetmeni Cüneyt Başaran'ın (solda sağa) moderatörlüğünde yapıldı toplantıda, İş Portföy Yönetimi Baş Ekonomisti Nilüfer Sezgin, TEB Yatırım Menkul Değerler Stratejisi İşık Ökte ile DÜNYA Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hakan Gülüğ'de konuştu.

Portföy Yönetim Sektörü ve Reel Sektör Buluşmaları'nda konuşan sektör temsilcileri, yanlış ve aşırı borçlanma içine giren şirketleri, öntümdede dönemde doğru borçlanma modellerine yönelmeleri konusunda uyardı.

SONER CAVKAYTAR / ESKİŞEHİR

DÜNYA gazetesi, Bloomberg HT ve Türkiye Kurumsal Yatırım Yöneticileri Derneği (TKYD) tarafından düzenlenen "Portföy Yönetimi Sektörü ve Reel Sektör Buluşmaları" etkinliği Eskişehir Sanayi Odası'nda yapıldı. Portföy Yönetimi Sektörü'nün Reel Sektöre Katkıları ve Kaynakların Daha Etkin Kullanılması konulu panelde DÜNYA Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hakan Gülüğ, Halk Portföy, HSBC, Omurgaya Gayrimenkul, Ak Portföy, TEB, Albaraka, İş Portföy, Gedik, Alifa, Yapı Kredi gibi kurumların portföy yönetimi bölümlerinden üst düzey yönetici ve ekonomistler konuşmacı olarak yer aldı. Konuşmacılar, şirketlerin yanlış ve aşırı borçlanma içine gireceklerini ifade ederek, öntümdede dönemde doğru borçlanma modellerine yönelmeleri gerektiğini söylediler.

Portföy yönetim şirketlerinin fonlamaya hazır oldukları, ancak reel sektörden beklentilerinin kurumsallaşma, finansal okuryazarlık konusunda yeterli, yüksek dijitalleşme seviyesi ve şirketlerin denetim ihtiyacı olduğunu dile getirdiler.

Yılı sonunda enflasyon beklentilerinin yüzde 12-13 düzeyinde olduğunu belirttiirten temsilcileri, büyüme oranının yüzde 3.5-4 dolayında gerçekleşeceğini tahmin ettiklerini belirttiler. Toplantıda, "Ekonomi yeniden dengelemesürecinde. Deflasyon konusunda olumlu bir hikayeye, ayrıca bundan sonra incelenecek politikalara ilişkin bir ekonomik plana ihtiyacımız var" değerlendirildi.

Portföy yönetimi sektöründe 3 milyon yatırım var

Toplantının açılışında konuşan TKYD Başkanı Selim Yazıcı, portföy yönetimi sektörünün büyüklüğünün 170 milyar TL'ye ulaştığını ve bu alanda 3 milyon yatırımcı olduğunu söyledi. Portföy yönetimi kurumlarının amacının kıt olan sermaye ve varlık piyasalarının ihtiyaç sahiplerine yönlendirme olduğunu anlatan Yazıcı, günümüzde reel sektörün finansmanın önemli bir faaliyet alanı haline geldiğini ve sermaye piyasalarının en çok büyüyen ayağın olduğunu söyledi.

ESO Başkanı Celalettin Kesikbaş ise Japonya'da Endüstri 5.0 sürecinin konuşulmaya başlandığını bilgisini vererek, "Dijital dünya-

"Ters rüzgarın etkisini özel sektör hissedecek"

Bloomberg HT Genel Yayın Yönetmeni Cüneyt Başaran'ın moderatörlüğünde yapılan panelin Türkiye Ekonomisi, Beklentiler ve Reel Sektör konulu oturumunda konuşan DÜNYA Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hakan Gülüğ, yakın gelecekte şirket bilançolarının küçüleceğini kaydederek, "Dünyadan esen rüzgar bu yönde ve bu ters bir rüzgar. Burdan 1994 ve 2001 yıllarında yaşadığımız, bugüne aradıkları fark şu: O zaman deflasyon toparlanmasa gereken kamu borçluluğu ve dize ne sıkı, şimdi yeni bir şey var ve bu borç özel sektörün üzerinde. Ters rüzgarın etkilerini özel sektör daha çok hissedecek" diye konuştu. Her hükümetin, toplumun refah talebine yanıt vermesi gerektiğine işaret eden Gülüğ, "Yeni nesil bir kalkınma bankası oluşturulmalıdır. Ticari bankaların başka işleri de var, bankaların küçüleceğini söylemiştik. Bu küçülme kontrollü mü, kontrolsüz mü olacak? Kontrolsüz olursa biz 5-6 yıl geri götürür. Bir ekonomik plana ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum" dedi.

da yayıyor, dijital dönüşüm yaşıyoruz ve bu dönüşüme ayak uydurmalıyız. Z kuşağının bundan 5-6 yıl sonra iş yaşamına atılacak. Hayata farklı bakış bu kuşağın iş yaşamına da dönüşümüyle başlayacağını göreceğiz" dedi. Kesikbaş, ESO'nun "ESOHABER" adı altında endüstriyel haberlerin yer alacağını belirttiirten, aşırı borçlu bir ülkeyiz. Türkiye'de büyümenin yolu krediden geçer. Çünkü önce itibar yapıp, o ara malı işleyip ihrac ediyoruz. Dış yatırımcının en çok sermaye değil koni enflasyonun zaman zaman düşeceğini" diye konuştu.

Döviz tevdiat hesapları 170 milyar dolara ulaştı

Etkinliğin açılış konuşmasını yapan TEB Yatırım Menkul Değerler Stratejisi İşık Ökte, TBİ insanın döviz tevdiat hesaplarının 170 milyar dolar gibi görülmüş seviyelere ulaştığını ifade ederek, "Şimdiye kadar Türkiye'de yapılan yatırımlar, aşırı borçlu bir ülkeyiz. Türkiye'de büyümenin yolu krediden geçer. Çünkü önce itibar yapıp, o ara malı işleyip ihrac ediyoruz. Dış yatırımcının en çok sermaye değil koni enflasyonun zaman zaman düşeceğini" diye konuştu.

İş Portföy Yönetimi Baş Ekonomisti Nilüfer Sezgin ise ekonomide dengeleme sürecinde olduğunu belirttiirten, deflasyon konusunda olumlu gelişmelere ve dengeli ekonomi politikalarına ihtiyacı olduğunu söyledi. Sezgin, ülke ekonomisinin IMF'nin kapısına gelene kadar yapacak birçok farklı adım olduğunu altını çizdi.

Türkiye'nin yeni gündemi

Uzman kuruluşların bile "tahmin" yapmakta zorlandığı seçim sürecini geride bıraktık "Seçimi kazanan" belli oldu, sıra gelecek boş yolda ülkenin "yönetişimini" damgasını vuracak olan beklenen "sorunlar ve çözümler" üzerinde düşünmede.

Bu sünnelarda 31 Mayıs 2018 günü yer alan yazı "Türkiye'yi uçurmanın formülü" başlığını taşıyordu. Diyorduk ki: "Türkiye'yi uçurmanın formülü çok yalın ve çok açık. Kurallar ve kurumlarla yönetilen bir toplumsal örgütlenme biçimine ulaşmak... Kendine helen kocasının bilmeç; Bi-reyi, toplulukları ve toplumları, kural ve kurumlarla yönetmek... Ciddi fikirlerin yerine sloganları koymamak... Kaliteli fikirleri projelere dönüştürmek... Ve de reform fikri besleyen ve uygulamaların metotlarını da kitlerle paylaşmak. Daha da önemlisi Mevlana'nın dediğini yapmak: 'İki yol var her insanın önünde/ Kolayını arar gelenekte dininde/ İçine yolculuk yaparsa eğer/ Farklı yollar bulacaktır derinde...' diye yola koyulmak.

Net bilgi ve güvenilir bilgi
Önümüzdeki beş yılda, bildik ve alışık olduğumuzdan farklı yeni bir dünyanın kurulduğuna tanıklık edeceğiz.

Ülkemizi geleceğe taşımacı isteyen herkesin özenle izlenmesi gerektiğini düşündüğümüz gündem bize göre aşağıda özetle sıralanan konuları içerir:

1- Bilgi toplumu aşamasının belirgin eğilimi, veri, malumat ve bilgiyi anlamlandırarak "değer üretme" yoluyla refahı koruma ve

ni dönem yönetiminin ülkeyi ne kadar geleceğe hazırladığını somut göstergesi olacaktır.

3- Maddi ve kültürel zenginlik üretimi radikal değişikliklere uğruyor. Dönüştürme ve işlem maliyetleri bağlamında analiz etmeyen bir üretimi sürdürmek mümkün değil. Karbon-odaklı üretimin, bilgi-odaklı üretime dönüşmesini gözlemde gelecekte inşa edilemez. Sıfır marjinal maliyet toplumu oluşturmak mümkün kırı ve faiz kadar tartışmanın bir toplum geleceğini yaratamaz. Bir yandan mevcut geleneksel teknolojileri ileri teknolojiye taşıyan yatırımları özendirilmeyen, öte yandan sayısal teknolojinin yaratıldığı yeni yapılarla uyum yatırımlarını gündeminden sıcak tutmayan yönetiminler geleceğe yarınma iddiası anlamı olamaz. Bu açıdan bakıldığında yeni dönemin gündeminde sayısal teknolojinin yaratıldığı olası bütün gelişmeleri sistemli değerlendirilene kurumsal işleyişin yaratılması yer alacaktır.

Dünyada olup bitenlerin olmaksızın 4- Uluslararası düzlemde yalıtık yirmi yıldır gözlenen makro değişkenlerin tersine döndüğü bir konjonktürle yüzleşeceğiz çok net bir gelişme. Uluslararası koşulların yaratacağı yeni fırsat ve tehlikeleri sistemli analiz ederek gerekli alternatifleri tespitliye gösterecek ve hızlı karar verecek mekanizmalar gerekecektir. Bu ciddi bir planlama sorunudur. Yeni dönem, plan konusundaki bakış açısı belirleyici olacaktır. Aşırı pragmatizmin, planlı yatırım fikrini reddeden bir tutumun nelere mal olduğunu onlara örneğini yakın geçmişte hep bir-

likte gördük.

5- Yeni dönemin önemli sorunlarından biri de "Teşvik Sistemleri" olacaktır. Proje-odaklı teşvikler konusunda önemli adım atılmıyor. Atlan adım fikir olarak doğrudur; metod açısından ciddi etkisizlikleri vardır. O etkisizliklerden biri de, teşvik edilen projelerin "kritik sorunlarında ilkel gizlilik" gerektiren hususları dışında verilerin kamuya açık olmasındadır.

Proje-odaklı teşvikler sağlanırken kullanılan ölçülerinin açık olması, değerlendirme yapılarının planlanan ile uygulama arasında yaratılan sonuçları analiz edecek verilere sahip olması gerekir.

Bugünün dünyasında gelişmenin öndükde önemli engellerden biri "ikisiz gizlilik" arkasına saklanmadır.

Yeni nesil OSB ler

6- Yeni dönemde hukuk düzenlemeleri, özellikle vergi reformları kadar sahada önemli olan konulardan biri de yeni nesil OSB politikaları olacaktır. Mekan-odaklı kalkınma yaratmaya yönelik teşviklerin çıkmazı hep bir-likte gördük. Mekan ile üretimin rekabet yapısı birlikte ele alan bir yeni nesil OSB uygulaması ivedi gündeme alınmazsa, ülkemiz çok şey yitirecektir.

7- İnsan doğası, insan eliyle yaratılan her şeyde "ödünsüz yönetim ve denetim" yoksa, kayıp ve israf yaratır. Saygı Denetimlerinin etkinleştirilmesinden, çağımızın temel denetim şekli olarak gelişen "sistemli otokontrol" konularının yeni dönemde ciddi adanmalarını, köklü çözümlerini gerektirir.